

льний розвиток кіберзлочинності, потрібно на законодавчому рівні розробити та впровадити великий арсенал нормативно-правової бази, для всебічного захисту від посягань на втручання в систему електронного волевиявлення.

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України, № 30, ст. 141.

2. Розпорядження Кабінету України № 797-р від 08.11.2017р. «Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації»

3. Кабінет електронних сервісів: електронний ресурс, режим доступу: <https://kap.minjust.gov.ua/services?keywords=>

Христова Ю.В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯ НА ВИБОРЧИХ ДІЛЬНИЦЯХ

Головними порушеннями виборчого законодавства в день голосування на парламентських і президентських виборах 2019-го року стали агітація, фотографування заповнених бюлетенів, проблеми в роботі дільничних виборчих комісій та провокації силового характеру [1].

Під час проведення цих виборів відеоспостереження не велось внаслідок відсутності відповідного законодавчого закріплення підстав і порядку його здійснення.

Разом з цим, наша країна вже має досвід, як законодавчого регулювання [2], так і практичного застосування відеоспостереження на всіх виборчих дільницях під час виборів народних депутатів 28 жовтня 2012 року для забезпечення їх відкритості, прозорості та демократичності.

Проте використана законодавцем модель застосування відеоспостереження на виборчих дільницях виявилася неефективною для запобігання вчиненню виборчих правопорушень внаслідок як неконкретності закону, так і невідповідності технічних параметрів цієї системи цілям, задля досягнення яких її було впроваджено.

Зокрема, запропоновані для відеозапису і трансляції веб-камери за технічними параметрами не дозволили вести повноцінне відеоспостереження, а модель передачі та збереження інформації не надала можливості досягнути цілей, виконання яких повинен був забезпечити закон. До того ж значною проблемою стала відсутність Інтернет-зв'язку на більшості виборчих дільниць сільської місцевості.

Крім цього, інформація з камер відеоспостереження на виборчих дільницях виявилася майже непотрібною. Так, ЦВК протягом року отримала лише 35 запитів на отримання матеріалів відеозапису. У зв'язку з цим новообраний у 2013 р. голова ЦВК Михайло Охендовський констатував провал практики застосування відеоспостереження під час голосування та підрахунку голосів на виборчих дільницях і виступив проти її подальшого використання на виборах. Він зазначав, що інформація з камер виявилася незатребуваною [3].

Однак, на нашу думку, висновок про недоцільність подальшого впровадження цих виборчих новацій є передчасним. По-перше, виявлені технічні недоліки можуть бути усунені шляхом, наприклад, проведення широких консультацій із відповідними спеціалістами та експертами з питань відеоспостереження. По-друге, недоліки попереднього нормативно-правового регулювання можуть бути враховані під час законопроектної роботи.

Таким чином, в умовах законодавчої заборони працівникам національної поліції перебувати в приміщенні для голосування, на нашу думку, саме впровадження на усіх без виключення виборчих дільницях сучасних систем відеоспостереження з відповідними технічними параметрами та здійснення прямої (он-лайн) відеотрансляції процедури голосування та підрахунку голосів сприятиме підвищенню ефективності забезпечення громадської безпеки та порядку, протидії виборчим правопорушенням і формуванню відповідної доказової бази про їх вчинення.

1. Незаконна агітація, фото бюлетенів і проблеми в роботі ДВК є головними проблемами в день голосування на виборах – КВУ. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/election2019/576849.html>

2. Про особливості забезпечення відкритості, прозорості та демократичності виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 року: Закон України від 5 лип. 2012 р. № 5175-VI. / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5175-17>

3. Охендовський признав провал відеонаблюдения на выборах. URL: https://lb.ua/news/2013/11/06/238930_ohendovskiy_priznal_proval.html